

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre
Fő levele
Negyedévre
Egy hétre
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alkú szerint jutányos áron vételnek fel.

Városunk költségvetése.

A 28 %-os pótdadó kivétel.

Debreczen, szept. 29.

Debreczen sz. kir. város 1901. évi költségelirányzatát tárgyalta tegnap a városi közgyűlés; levén — igen helyesen — ezt a rendkívül fontos tárgyat a tegnapielőtti közgyűlés napirendjéről, hogy ez az életbe vágó fontosságú ügy a maga érdeme szerint egy e célra szánt egész napi tárgyaláson beható megvitatás alá vehető legyen.

A tegnapi közgyűlés magas színvonalu költségvetési vitára adott alkalmat, mely jelentékenyen hozzá járult a város háztartása tisztá. képének megismerteléséhez; s oly eszméket dobott felszínre a mindvégig tárgyilagos vita hullámzása, mely a közjó érdekében hasznos és értékes gyöngyöket rejtett magában.

Sajnos, hogy Debreczen háztartásának mindennél fontosabb kérdése nem gyűjtötte egybe oly nagy számmal a bizottsági tagokat, a milyenre a nagy horderejű tárgy méltán rászolgált volna; s ebbeli sajnálkozásunk szól nemcsak ellenfeleinknek, hanem saját pártunknak is; annak a pártnak, mely a városi ügyeket nem politikai és hatalmi szempontokból, hanem tisztán városunk jól felfogott érdekéből tekinti.

E lanyha érdeklődés következménye

volt aztán az, hogy a hivatalos és köteles szavazatok su ya ismét elnyomta a közgyűlés színe elé tárt igazságot s határozati javaslatunk — mely Debreczen háztartásának legfőbb érdekeit volt hivatva megoltalmazni — a hirtelen összetoborzott többség kiméletlenül leszavazta.

Pedig a Kiss Albert képviselő ur által benyújtott s közgyűlési tudósítványunkban teljes egészében ismertetett határozati javaslat — távol minden személyi bizalmatlanságnak még csak az árnyékától is — első sorban oly jogok megvédésére irányult, a miket a városi közgyűlés már több ízben kifejezett s határozatba foglalt. Tény az, hogy a költségelirányzat számoknak számokkal tarkázott érthetetlen zagyvaléka; tételei sok helyen ellenkezésbe jönnek önmagokkal; a múlt évi költségelirányzat tételeivel egybevetve, egyik helyen emelkedést, legtöbb helyen azonban óriási csökkenést mutatnak (különösen a bevételi tételeknél) a nélkül, hogy a százazrekre rugó meglepő különbözet csak egy árva hang commentárral is okadaltoltatnék.

Sokak lelkiismerete mozdult meg e rendetlen és felületes eljárás láttára, melynek egy milliókra menő költségelirányzatnál előfordulni nem volna szabad s mely ellenkezik nemcsak a törvényes és parlamentáris gyakorlattal, de

Debreczen sz. kir. város több éven át kimondott imperatív rendelkezésével is.

Még Kola János képviselő ur is a legélesebb kritika fegyverét irányozta e szabálytalan eljárásra; sajnos azonban az a következetlenség, hogy ennek dacára mégis megszavazta az indokolás nélkül beterjesztett költségelirányzatot, a mit természetesen, a szavazásra megjelent és berendelt többség szintén engedelmesen megcselekedett.

ennek dacára eredményes és városunk érdekeire nézve hasznos volt a tegnapi költségvetési vita, mert ha egyebet nem is, de elértük azt, hogy a közgyűlés határozatilag kimondotta, miszerint a költségelirányzatot a tanács ezentul mindig kimerítő indokolással tartozik kísérni.

A kisebbségi határozati javaslatok hivi pedig tanúságot szolgáltatott arról, hogy ha bár a lelkiismeretlen és elvakult pártpolitika lehetetlenné tette a város bizottságaiban való részvételket: ismerik és teljesítik ellenőrzési kötelességüket városunk jól felfogott érdekében teljes odaadással s minden szenvedélytől ment tárgyilagossággal.

Ez volt a tegnapi közgyűlés költségvetési vitájának tanulsága s legszebb eredménye.

B. J.

Kicsi mesék nagy uraknak.

Irtá: **Thury Zoltán**

A „Debreczen” tárczája.

Realizmus.

Az egyik asztalon egy sárga pergamentre a legesleges biblia irta le egy tudós barát.

A másik asztal mellett pedig ugyancsak nagy sárga pergament lapokra a fejében kötött történéket ír egy másik barát. És néha a kolostor csendjében összeveszekedtek.

— En vagyok az igazság — mondta a bibliás.

— En vagyok az ötlet — dicsekedett a másik.

És egy számár inasa volt a barátoknak, valami félkegyelmű páter. Az söpörgette a nagy kongó termet hajnalban. Nem értette sem az egyik sem a másik irását, ámbátor hogy belebámult mind a kettőbe és rakosgatta a pergament lapokat ide-oda, a hogy egyik-má ik éppen a keze ügyébe esett. Neha a bibliát tette arra az asztalra, a melyen a regény született és a regényt a másikra, a melyeken a biblia épült fel.

És a barátok csak tovább irtak.

És a regényből a bibliába csuszott a sok ötlet és a bibliából átsurrant a regénybe az igazság.

Messias.

Csofálatosan fényes aranyos nagy tem-

plomnak a kapujában összeesett egy lázában égő, szegény, beteg asszony. Rongyokba kötött piczi gyerek feküdt az ölében, kis tömpe öröcskájával az anyja keblét lökdöste és sirt.

Az nap éppen valami ünnep volt. Magas rugókba himbálódzó batárok robogtak a templom elé, paszományos lakájuk ugrottak le a bakról, hogy kisegítsék a dámákat, a kik kis finom cipellős lábaikkal alig érintették a kövezetet, míg belibegték a templomba.

Az urak templomába tudniilik, mert szegény embert nem engedték be a sekrestyések a kik az ajtóban a jegyet szedték el a publikumtól, még valami sokkal nagyobb urat is vártak.

Valami herceget vagy mit — s midőn elkezdődött volna a misé, finom elegáns pap jött ki a kapuba egy kicsit körülnézni.

Akkorára már egész csomó szegény ember telepedett le a lépcsőkre: — rongyos vén asszonyok, öreg nyomorekok, betegek csunya, gyűlevész nép a kórházakból mang a külvárosokból.

Az elegáns pap undorodva fordult el tőlük és leszidta a sekrestyéseket.

Minek engedik ide ezt a sok rongyost. Tisztítsák meg a lépcsőt. Mindjárt itt lesz ő fensége.

A sekrestyések erre letaszgáltak a márványkövekről mindenkit. A ki nem ment szépszerével, azt hátba is verték s a sok rongyos

ember messzebb, künn a téren csoportba verődött és zúgolódtak valamennyien. Voltaképen egy volt a panaszkodás még a formája is, mert az ilyen forma ember nem tud szépen, uriasan beszélni — és egy a vágyakozásuk is. — Bosszul! Hogy valaki jöjjön és fizesse vissza az uraknak azt, a hogy a szegény emberrel elbannak. Sülyessze el a palotákat, forgácsolja szét a barátokat és hentergesse meg a sárban a selymet.

És akkor ért hozzájuk tamolyogva a lázas beteg asszony, karján a gyerekkel.

Egyszerre oda pillantott a nyomorult mind, s megdöbbenve némán bámultak reá. Aztán tapogatózva közeledtek, mintha megvakultak volna s megilletődve szóltak a szegény asszonyhoz;

— Ez a gyermeked feje. Nem látod?

— Olyan, mint a kicsi Jézus a kepen.

S hátul, elkábulva suttogott egy öreg ember:

— Ez az!

A szolgálat.

Kitűnő kocsisom van. Ugy bánik a lóval, mintha bársonyt kefélné, nem iszik, tisztalelkű és becsületes, épen csak az a baja, hogy egy kicsit hóboros. Sok mindenféle, könyvet meg füzetet olvas, a mihez kicsi az esze, s a mit kicsit kised belőlük, az összevarja szegénynek az agyát, hogy néha megbokrosodik, akár csak a lóva, akármilyen jámbor.

A multkor bejön hozzám s azt mondja:

Vezérembereink.

IV.

Irtá: **Csávolszky Lajos**,
országgyűlési képviselő.

Ezt törnünk nem lehet. Ez elien kell valamit tenni, vagy törvényhozási vagy társadalmi uton, de így nem maradhat tovább.

A követelési és visszahívási jog, a melyet 1848 előtt a választók birtak, ma nincs eltörülve. Oly törvény, vagy törvény erejével bíró szabály pedig, mely törvénnyel eltörülve nincs, törvény és szabály marad mindig.

Sem 1848-ban, sem azóta törvény nem alkotott, mely a választók ezen fennálló jogát eltörülte volna. — Ez tehát fennáll maig is.

Igaz, a 48-iki törvények oly választási módot állapítottak meg, mely mellett az utasítási és visszahívási jog ma nem gyakorolható olyaténképpen, mint 48 előtt, midőn a megyék adták az utasítást és gyakorolták a visszahívást, de alkalmaztatni kell a jogot a változott viszonyokhoz.

Es egyik részében már alkalmazkodott is: 1848 előtt a választók tették a képviselők elé a programot. Azt kellett képviselni, el fogadni, vagy ha nem bírta elveit a programban lefektetett elvekkel összeegyeztetni nem fogadta el a megbízó levelet.

Most megfordítva van a dolog. A képviselő jelölték terjesztenek programot a választók elé.

Ha a program a választók tetszését megnyeri, megválasztják a képviselőt a program alapján.

Az utasítás tehát most is megvan, meg kell lenni a visszahívásnak is. Ezt is alkalmazni kell a mai viszonyokhoz.

Meg kell találnunk a módot, mert az a parlamentaris rendszernek a tizparancsolata, hogy a képviselő köteles szigorúan ragaszkodni azon programhoz, melynek alapján képviselővé választott. Enélkül a képviselőség a bizalom bitorlása volna.

Mint ovaz a sivatagban, politikai közéletünk sivarságából úgy emelkednek ki a függetlenségi párt magasztos elvei. Kevesen vagyunk az ostar körül, de akik vagyunk, mindnyaján elvagyunk határozva, éive vagy halva hű maradni az elvűkhez.

A mi idők is megérkezik. Oly bizonyos mint ahogy ego tsten van az egeben. Meg kell

— Tessék tudomásba venni, hogy nem maradok tovább a tekintetes urnál.

— Miért? Rossz gazdád vagyok?

— Nincs panaszom, hanem nem szolgálok tovább.

— Aztán, hogy akarsz megélni?

— Majd csak valahogy kereskedem egygel-mással.

— Aztán nem jobb a bizonyos kenyér?

— Jobb, de nekem nem kell. Szolgáljon urat a leletlen állat, a ló, szamar meg az ökör . . . Az ember nem arra való.

— Bolond vagy. Látod, nem így kell ezt elgondolni. Neked parancsolok én, nekem a főszolgabíró, annak az alispán, az alispánok a főispán, a főispánok a miniszter, a miniszternek a király . . .

— No és aztán? Itt már nem megy tovább a tekintetes ur . . .

— Annak meg a nép. Visszaszáll reánk az uraság. Ha nem tetszik nekünk a mit csinál, protestálunk. Ha nem használ, kihúzzuk a kardot. Te felűsz az egyik lóra, én a másikra . . .

— Aztán benne van a népben a cseléd-ember is?

— Donne, ő is egy a sokból.

— Bizonyosan tetszik tudni?

— Persze, én csak meg nem csallak.

Az én emberemnek földerült arca. Megnyugodott s méltósággal ment ki az akolba a lovai mellé.

Az órák.

Egyszer megbolondultak a városban az órák.

jönni az időnek, mert elveink megvalósításában Magyarország ujjaszületése van. Magyarország ujjaszületésének pedig be kell következni, hogy elfoglalhassa azt a helyet, melyet számára ezer év előtt a történelem kijelölt s megtalálhassa nemzet és király, amit oly reggen keresnek: a boldogság, ez pedig koronájának fényét és biztonságát.

De első dolog a politikai közéletben az erkölcsi alapot visszaállítani. Legyen így, vagy legyen úgy, de ennek meg kell történni. Választóknak felrevezetni, választók előtt oly igéretet tenni, amiket meg nem tarthatunk, a politikai erkölcs-el össze nem tér.

Városi Gyorsiró-Egyesület
Debreczenben.

Debreczen, szept. 29.

»Nem létező egyesület ez, még most a jövőre és csak tervben él, de létesülésével tetemesen előmozdíthatja a magyar gyorsírás és vele együtt a hazai művelődés ügyét. . . . Ezekkel a szavakkal kezdi meg Szűcs Béla, a »Debr. Főisk. Gyorsiró-Egyet« tagja és jegyzője, egy évvel ezelőtt azt a cikket, melylyel ez eszmet felvetette. Sajnos, hogy tíz év múlva sem mondhatunk többet, mert hiszen még mindig: »Nem létező egyesület ez, még most a jövőre és csak tervben él. . . . Pedig megmutatják a nyugat európai államok és különösen megmutatja Németország példája, hogy mily hatásos vannak a köznevelődés fejlesztésére a hasonnemű egyesületek. Alig van Németországban nagyobb jelentőségű város, hol városi gyorsiró-egyesület ne léteznék. És Magyarország e tekintetben mennyire hátra maradt? ! Az egy »Budapesti Országos Magyar Gyorsiró Egyesület« kivéve nem találunk Magyarországon egyetlen egy várost sem, hol kikötött volna a gyorsírás lelkesítő szelleme az iskola falai közül s hatása nyilatkozott volna városi egyesület alakításban. Nagyon lehet csodálkozni különösen azon, hogy nem lehetett ilyen nemű egyesület létre hozni Debreczenben sem, hol pedig az 1869. óta működő »Debreczeni Főiskolai Gyorsiró-Egyet«, aztán az egyes tanintézetekben faradozó barátai s terjesztői a gyorsírás eszméjének felhasználnak minden alkalmat, mely a gyorsírásnak minél szélesebb körben való elterjesztésére irányul. Ez, de meg az a körülmény is, hogy ez a

Megesik ez az emberekkel is, a kiket pedig az Isten alkotott meg: mennivel inkább megöregedhetnek hát az órával, a minék csak ember a mestere.

És a szegény megzavarodott órák a helyett hogy annak rendje és módja szerint elköngattak volna az időt elkezdték kiabálni:

— Hajnali négy! Föl nyomorultak a vaczokból. Kezdődik a vásár,

— Kilencz óra. Gazdagok forduljatok a fal felé.

Tizenkettő! mennyi sok embernek nincs mit ebédelni.

— Négy óra . . . Zsupsz! Összeesett az állvány. Tizennyolcz férfi és nyolcz asszony kivegeztetett.

Hat óra! Lányok készüljétek az utcára.

— Fél nyolcz! Kezdődik az orfeum.

— Éjfél. Fazom, Nincs fám es szemem. Megfagyok, Isten veled világ.

A hatóság — igen helyesen — lebunkóztatta az órákat s ezzel a maga részéről befejezte az ügyet.

Népképviselő.

Egy muzsika jött hozzánk a napokban. Nagyon szeré bennünket, hát gondolta, hogy egy kicsit körülnéz ebben a szép országban.

Különösen a parlamenti népképviselőre volt kíváncsi. Ilyet otthon még nem látott. Valami felséges lehet az, hogy a tömeg függetlenül gondolkodik a maga jövőitéről.

gyorsan emelkedő város, a mely a haladás bármelyik vívmányában is mindinkább inkább fővárosias igényeket kezd táplálni, nem fejleszti-e bennünket arra a föltevére, hogy a városi gyorsiró egyesületnek szükségét belátja s azt fenn is tudja tartani.

Ez alatt a tíz év alatt több változás történt. Változott a közvélemény s átalakultak azok a tényezők, melyek a városi gyorsiró egyesület létrehozásában activ szerepet vannak hivatva teljesíteni. Ma már ott vagyunk, hogy alig esik meg nevezetesebb törv. széki tárgyalás, városi közgyűlés vagy ünnepély, hol a gyorsírás hiányoznék. Tíz évvel ezelőtt még az volt a legnehezebb kérdés, kik lennének a városi gyorsiró egyesületnek a tagjai. Ma már erre is megadhatjuk a feleletet. Tudunkkal a város ügyvédi karában több gyorsiró van. Aztán a tanintézetek tanári karában is mindinkább emelkedik azoknak száma, kik e művészet aggal foglalkozik. Van a fő iskolában öt gyorsiró tanár (Nagyf. Csiki Lajos, tek, Török Péter, Karai Sándor, Kiss György, Bakos Tibor tanár urak); a főrealisk.-ban kettő (Dr. Horvai Róbert és Fazakas Sándor ig.); a kereskedelmi akadémiában egy (Fabian Lajos), kik részint most is, részint pedig már előbb terjesztői voltak a gyorsírásnak. Ott van aztán a »Debr. Főisk. Gyorsiró Egyesület«, melynek elég tekintélyes számu akadémiai hallgató tagjai van. A mint a városi torna egyesületnek tagjai lehetnek az akadémia polgárai, úgy tagjai lehetnek ennek a városi gyorsiró-egyesületnek is. Husz-huszonöt gyorsiró már elegendő lenne arra nézve, hogy ez egyesület megalakuljon. Ha aztán egyszer létrejöhet, rögtön nyithat tanfolyamot persze városiak, de nem tanulók részére. Eppen az lesz aztán ennek az egyesületnek a célja, hogy minél jobban elterjedjen a gyorsírás a város közönsége körében.

Felteslegesnek találom itt azt bizonyítani, hogy ez a művészet ily városban, mint Debreczen is, melynek oly virágzó sajtója van, mennyire szükséges. Csupan csak azt a kérést ujitom meg, a mit Szűcs Béla is hangoztatott, hogy ebredjen fel mar Debreczennek minden szépért és nemeseért lelkesítő közönsége, legyen társunk ez eszme diadalra juttatásában, mely a társadalom minden rendét egy közös cél érdekében egyesíteni törekszik. Karolja fel mindenki a gyorsírás ügyét, kinek az eszmét és elsőszt megörökíteni szüksége van. Ezen egyesület megalakításával Debreczen közön-

És elmémet a faluba és beszélgetésbe ereszkedett a pogárral.

— Aztán képviselőt választottak, bacsi? Igen nagy ivás volt.

— Aztán kire szavazott, bacsi?

— Nem tudom nagyobb részeg voltam.

A muzsika szomorúan ment haz.

A pénzék.

Egy nagy vasládába sok ezüst pénz került össze a hetivásárok messze, mindenféle vidékeről.

Egyiket a tótok hozták, másikat az olához, szaszok — keszkenőér, csinált virágért s a sok tallér egycsomóba gurigazva beszélgetett.

Egyszer az egyik félrecsuszott a szomszédja mellől, mint valami kénye-kedő kisasszony és elkezdett sipogni:

— Jaj, hamis pénz.

A többi tallér is a túsó sarokba gurigázott és a lada falához lapulva egyedül maradt a hamis pénz.

A garmada most már egymás között, tiszta becsületes társaságban beszélte meg azt a gyalázatosságot, hogy közéjük került a hamis tallér.

— Hogy idetolakodott ez a piszok . . .

— Nem szegényen ki a szemét!

És a hamis pénz elkezdett keservesen sirni.

— Tehetek én arról, hogy törvénytelen gyerekek vagyok.

A gödör.

A gyár udvarára két olajos zuobonyba

sége a város szellemi érdekeit szolgálva és biztosan betöltve, a hazai művelődés oltárán is tetemes áldozatot hozna.

Vajha! minél többen megértene a gyorsírás művészetének rendkívüli fontos céljait, mely csak akkor lesz betöltve, ha a művelt közönség kincsévé válik és vajha! minél többen allanának elő buzgó, tetterős egyének, kik nem rettenve vissza a kezdet nehézségeitől megalakítják e kulturális tekintetben a jövőre nevezve oly fontos intézményt a «Debreczeni városi Gyorsíró-egyesületet»!

Bálint Antal.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

— S-ját tudósítónktól —

Debreczen, szept. 29.

A mai közgyűlésen a napirendben tegnap lett változtatáshoz kepest az 1901. évi költségeloiranyzat került tárgyalásra.

Az érdekes küömben a gyűlés kezdetén igen lanyha volt. Később azonban mindinkább élénkült a gyűlés, különösen mikor nyilvánvaló lett, hogy erős vitára lesz kiállítás s hogy a közgyűlési tagok egy része a betérjesztett költségeloiranyzatot meg általánosságban sem akarja elfogadni.

Gr. Dégenfeld József főispán 9 óra után kevesse nyitotta meg az ülést.

Vecsey Imre t. b. főjegyző, mint a tanács által kiküldött előadó bemutatja a tanács által elkészített költségeloiranyzatot s rövid beszéd kiseretében ajánlja azt részletes tárgyalás alapjául általánosságban való elfogadásra. Rövid beszéde elég ügyes és szabatos volt ugyan, de rendkívül nekülözött egy kelékét t. i. hogy a költségvetés támogatására semmi fele indokokat nem hozott fel, hanem a költségeloiranyzatnak csak az új beosztást ismértette mint a melylyel a tanács a belügyminiszter legújabb rendelkezésének kívánt megfelelni.

Kiss Albert emelkedett ezután szóásra s több mint egy óráig tartó beszédben tette beható bíralat tárgyá a a betérjesztett költségeloiranyzatot.

Szónokot az a gondolat vezette, hogy Debreczen háztartása már abban a helyzetben van, hogy a nagy fontossagu kérdésnek t. i. a költségeloiranyzatnak tárgyalása nem ke-

partkérdés. Mert ez a pont nyújt teret és alkalmat annak megvitatására, hogy meg tud-e felelni Debreczen város azon művelődési, emberbaráti és közigi feladatoknak, melyek nemcsak szükségesek, hanem tőle méltan meg is várhatók; s vajjon kitudja-e elégíteni ezen szükségleteket a közköltő újabb jelentékenyebb emelése nélkül?

Komoly ez a kérdés s óhajtható, hogy ezt mindenki — pártszínezet és elfogultág nélkül vegye fontolóra. Őt ez a szempont vezeti.

Hanem jelenséget már egy előre is örvendetesnek és haladásnak tekint.

1. hogy a költségeloiranyzat beosztásával a tanács a miniszteri utalásnak megfelelő törekszik;

2. A Vecsey Imre t. b. főjegyző ur indoklasi kiseretet; és

3. hogy a tanács behatóan foglalkozott a költségvetéssel.

De ez nem elég. Ebből a költségvetésből ma sem lehet megismerni Debreczen város háztartásának tiszta képét; a minék legfőbb oka az, mert hasztalanul bangyottak el a három előző évi költségvetés tárgyalásánál azok a felszólalások a melyekkel kérték, majd sürgették és zaklatták, hogy a költségeloiranyzatot különösen annak a nagyobb összegek nagyobb emelkedésére es csökkenésére vonatkozó részben kimerítő indoklás kiseretében terjessék a közgyűlés elé.

Nagy hibája a költségeloiranyzatnak ugy a miuiban, mint ez uttal is, hogy azt a főszámvévő a saját maga felelősségére s felfogása szerint állítja össze; bármily tehetséges és szorgalmas legyen is ő — oly beható tekintetése nem lehet, hogy minden részletre kiterjedjen a szorgos ügyelme. Kivánatosnak tartja ennél fogva, hogy minden tanácsnok maga készítse el a saját ügykörébe eső dolgokra vonatkozó költségvetést s annak részletes s kimerítő indokolását.

Általánosságban tárgyalva ezután a költségeloiranyzatot mindenek előtti feltűnőnek sőt szembe szökőnek találja, a mit a számvévősségre es házi pénztárra felügyelő bizottság 19/1900. sz. jelentése is kiemel, hogy a jövő évi költség eloiranyzatban a szeszüzetnél . . . . . 70,000 korona az erdőkezelesnél . . . . . 40,000 „ a cserép es téglagyártásnál . . . . . 26,000 „

Összesen : 136,000 „

kevesebb bevétel vétetett fel minden indoklás es tájékoztatás nélkül. Éles bíralat tárgyává teszi a szeszkereskedés ügyet, mellyel a hármias felügyelő bizottság tagjai sem jöhettek tisztába s megbízatásuknak nem is tehettek eleget, miután az illető számadások be nem terjesztettek hozzájuk. — Hogy miért lett egyszerre 70,000 koronával kevesebb a szeszkereskedés jövedelme? efelől nem volna szabad tájékozás nélkül hagyni a közgyűlést.

Hasonló bíralatban részesült az erdőkezelés s a cserép es téglagyártás.

Rámutatott ezután szónok Debreczen város ama szükségleteire, melyekről hallgat a költségeloiranyzat. — Bika skol helyen közegészségi szempontból veszélyes zugokban nyomorog egy pár iskolánk, s midőn új elemi iskola építésére 20,000 korona van előirányozva, a részletezésnél kiűnik, hogy ez sem felel meg a valóságuk, mert ez az összeg is iskola tatarozásra, fizetésre stb. van fordítva.

Megdöbentőnek jelzi ezen jelentést, hogy a házi pénztár állandó zavarokkal küzd. Csak a kezelés helytelensége lehet az oka annak, hogy a kimutatás csökkező tökében 470,000 korona hátralékot tüntet fel.

Ezek után határozati javaslatot nyújt be maga es társai nevében, mely egész terjedelmében a következő:

Határozati javaslat.

Tekintve azt, hogy a tárgyalásra kitűzött 1901-dik évi költségeloiranyzat mellé, általunk az 1898, 1899 es 1900-dik évi költségeloiranyzat tárgyalása alkalmával sürgetett es a mult évben a bizottsági közgyűlés által is helyeselt indoklás most sem csatolatott;

tekintve, hogy ezen indoklás nélkül meg nem érthető, hogy a rendes bevételeknél, az 1900-dik évre előirányzott összegből, mert töröltetett a jövő 1901. évi költségeloiranyzatban: a) a szeszüzet nyereségénél (XIV, 2) 70,000 kor. b) az erdőkezelesnél (VI, a, 2. 4) 40,000 kor. c) a cserép es téglagyártásnál (X, 2. 3) 26,000 korona es így a felsorolt három czim alatt együtt = 136,000 korona továbbá

tekintve, hogy az általunk jogosan sürgetett indoklás nélkül meg nem érthető es el nem fogadható azon 106,663 k. 97 f. kiadási többlet, a mennyivel az 1900-dik évre előirányzott kiadási összegnél, a jövő 1901-ik évre több kiadás irányoztatik elő; végül

tekintve, hogy azon esetben, ha a jövő 1901-ik évi költségeloiranyzat bevételi rovataiba az ezen rovatokból indolás nélkül kihagyott s általunk fentebb hivatolt 136,000 korona bevételt visszaállítják es ha a kiadási rovatokba indoklás nélkül felvett 106,663 k. 96 f. kiadási többletből a törölhetőket töröljük, ez esetben a rendes költség eloiranyzatnál kimutatott hiány = 172,553 kor. 26 f. hiány vagy igen tekintélyes összeggel alább száll, vagy csak nem egészen elenyészik, a mikor aztán a községi pótdából fedezendő hiány is tekintélyes összeggel alább szállana, mind ezen indokok alapján javasoljuk:

határozza el a bizottsági közgyűlés, hogy a kimerítő es szükséges indoklás nélkül betérjesztett 1901-dik évi költség eloiranyzatot, még általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául sem fogadjja el, hanem felhívja es kotezi a Tanácsot, hogy a fedezési hiány lehető csökkentése végett ugy a rendes, mint a rendkívüli költség eloiranyzatot újból vizsgálja át, továbbá ugy a bevételi, mint a kiadási rovatoknak minden oly sorsszámát te elét hol az 1900. évre előirányzott összegnél, az 1901-ik évre, 500 koronával nagyobb vagy kisebb összeg irányoztatik elő, kellő a szükséges kimerítő indoklással latta sa el s az így átvizsgált es indoklással megbíralhatóvá tett költségeloiranyzatot újból nyomassa ki, a közgyűlés tagjai közt osztassa szét s ily módon az 1901-ik évi költségeloiranyzatnak a aapos tárgyalását es városuk háztartásának megismerhetését, a közgyűlés összes tagjainak tegye lehetővé.

Beadják: Kiss Albert, Dr. Benedek János, Dr. Nagy Zsigmond, Kertész Mihály, Jámor Istvan, Sarkady Ferencz, Dr. Sz. Szabó József, Nagy Bálint, Harangi Sandor, Zöld János, Bihari Istvan, Dr. Burger Péter, Ifj. Schwartz Vilmos, Kiss Mihály, Erdi Ferencz, Dr. Fejér Ferencz, Dr. Bakonyi Samu, Seress András, Herczegh Janos, Kertész János, Varga Janos, Kovacs József, Sz. Szabó László, Pongó Lajos, Bacsi András.

A szünni nem akaró zajos éjenzés es helyeslés után, mely Kiss Albertnek szónoki lendülettel előadott okos es tárgyilagos beszédét s az általa benyújtott határozati javaslatot kíserte, —

Vecsey Imre előadó válaszolt Kiss Albertnek s elismervén a felszólalás szakszerűségét s mely tanulmányra valló tárgyilagosságot kijelenti, hogy a tanácsot a legjobb szándék vezérelte. Egészen helyesli azokat a módokat, a miket a költségvetés összeállítására nézve Kiss Albert előadott; s utal a városi tanács azon legújabb határozatára, mely szerint a költségvetést a városi tanács egyes tagja saját resortjaiknak megfelelőleg állítják össze. Nem tökéletes ez a javaslat, de ők a legjobbat akarták.

A szeszüzet 70,000 korona nyereség foggyatkozásának magyarázatául azt mondja, hogy ennek oka az, mert a különböző jövedelem az illető czimeknél van felsorolva, nevezetesen a szeszüzetnél . . . . . 30,000 kor. a fogyasztási adókezeles . . . . . 8,000 „ az állami italméresi jövedékből eredő jövedelem részesedés . . . . . 43,000 „

Összesen 81,000 kor.

s így a tulajdonképeni hiány 19,000 korona

Király Gyula tanácsnok a téglá es cserépgyártásra vonatkozólag ad részletes felvilágosítást.

Török Gábor erdőmester az erdő üzemre és fa eladásra nézve nyújt tájékoztatást.

Dr. Bakonyi Samu válaszol az előadó tanácsnok melegeztetődjére. Nem látja a hangoztatott nyíltságot. Erősen tamadja a szesz üzlet ügyét, melyhez azt a kecsegtetést fűzték, mikor ebbe a kevésbé diszes vállalkozásba bele kergették a várost, hogy az ebből el-érendő busás nyereség végtét az «átkos» pótdónak. Most sül ki, hogy a szesz üzlet eddig kimutatott nyeresége azért volt látszólag olyan nagy, mert a fogyasztási és ita adó — lehet egy más lapra tartozó bevétel — egész helytelenül s a város közönségének félrevezetésével a szesz kereskedés jövedelmének tün- tettetett föl. Pártolja s elfogadásra ajánlja **Kiss Albert** határozati javaslatát.

Zádor Lajos az erdő üzemet teszi kritika tárgyává s helyteleníti, hogy az eladásra szánt mennyiség oly szűken vetett fel a költségelirányzatba, holott az erdőmester az előirányzott mennyiségen felül meg több mint 200,000 korona értékű fa hever a város raktárában. Ennek bevertetése holt tőke s kamat veszteséggel jár. Általánosságban megjegyzi **Zádor**, hogy kis dolgokkal foglalkozunk s a legnagyobbat, mely egyszerre véget vetne anyagi bajainknak, mellozzuk s halogatjuk t. i. a **Hortobágy** rendezését.

Dr. Szánthó Samu sok tekintetben helyesíti **Kiss Albert** felszólalásait, nem tekinti a költségelirányzatot párt kérdésnek; az indokolás hiánya a felügyelő harmas bizottság működését is megneghízette. A szeszüzlet 30,000 koronás jövedelem kimutatása reális, mert több jövedelem nem is várható.

Dr. Kola János erős színekkel festi a költségelirányzat abbéli fogyatékoságát, hogy kellő indokollással nincs ellátva. Az ellenzék által is zajos helyesléssel kísért vonásokkal mutat ennek az eljárásnak helytelen voltára s azt a kérdést veti fel, mit csinálnának az országgyűlésen azzal a miniszterrel, aki költségelirányzatát indokolás nélkül terjesztené a ház elé? Bizonyára meglecselezhetnék (közbe kiáltások: «de nem Kola!»)

Ennek dacára elfogadja a költségelirányzatot (derűltés), de kimondatni kéri, hogy utasítsanak a tanács, miszerint a költségelirányzatot jövőre mindenkor részletes és kimerítő indokollással lassa el.

Bihari István Zádor szavaira felelve, a Hortobágy rendezésére nézve tesz megjegyzést.

Kondor Kálmán számvevő a súlyos betegsége miatt tavol levő számvevő helyett felvilágosítást nyújt a költségelirányzat egy pár kifogásolási tételére vonatkozólag.

Kiss Albert a zárszó jogával élve, röviden válaszol a felszólalásokra, s kiemelve, hogy maga részéről mar azt is haladásnak és eredménynek tekinti, hogy a költségelirányzattal a közgyűlés így behatóan foglalkozott, ismételtén ajánlja határozati javaslatát elfogadásra.

Gróf Dégenfeld József főispán a vitát bezárva szavazásra teszi fel a kérdés: s 26 közgyűlési tag irasbeli kérelme folytán elrendeli a névszerinti szavazást.

Kiss Albert határozati javaslatát a szavaztak a következők: **Bacsi András**, **Dr. Bakonyi Samu**, **Dr. Benedek János**, **Bihari István**, **Dr. Burger Péter**, **Erdei Ferencz**, **Dr. Fejér Ferencz**, **Harangi László**, **Herczeg János**, **Kertész Mihály**, **Kertész János**, **Kiss Albert**, **Kis Mihály**, **Kovács József**, **Kulcsár Endre**, **Móricz Ferencz**, **Nagy Bálint**, **Dr. Nagy Zsigmond**, **O. Vegh János**, **Pongó Lajos**, **Salánki Ferencz**, **Sarkadi Ferencz**, **Seres András**, **ifj. Schvarcz Vilmos**, **Sz. Szabó László**, **Dr. Sz. Szabó József**, **Zöld János**, **Jambor István**, **Varjas János**. Összesen 29.

Ellemezavaztak: **Abraham László**, **Aczel Géza**, **Br. Balkányi Miklós**, **Dr. Berger Andor**, **Bészler Károly**, **Boczkó Samue**, **Csóka Samue**, **Fürst Ödön**, **Hanke Lajos**, **Harangi Sándor**, **Harsányi János**, **Hochfelder Jakab**, **Horvát István**, **Dr. Kemény Mór**, **Dr. Kenézy Gyula**, **Kernhoffer József**, **Király Gyula**, **Dr. Kola János**, **Komlóssy Arthur**, **Komlóssy**

Dezső, **Kondor Kálmán**, **Kovács Sándor**, **Körner Adolf**, **Dr. Magos György**, **Mark Endre**, **Máthé Miklós**, **Megyaszy Dezső**, **Megyaszy Miklós**, **Medgyessy Lajos**, **Dr. Moskovicz Jenő**, **O. Áb Károly**, **Pálfi Gabor**, **Roncsik Lajos**, **Serli Ede**, **Simonffy Imre**, **Steinberger H.**, **Szabó Kálmán**, **Szabó Samue**, **Szántó Győző**, **Dr. Szántó Samue**, **Tafler Ignác**, **Tóby Elek**, **Torday Gabor**, **Tóth István**, **Zádor Lajos**, **Jóna Daniel**, **Varga Károly**, **Vecsey Imre**, **Dr. Wolafka Nandor**. Összesen 51.

Igytehat 22 szótöbbséggel **Dr. Kiss Albert** határozati javaslatát elfogadta.

Ezután a költségelirányzatot a közgyűlés elfogadta **Dr. Kola János** azon javaslatával együtt, mely szerint **utasítatik a tanács a költségelirányzat mellé jövőben mindenkor részletes és kimerítő indokollást mellékelni.**

Lényegtelenebb módosításokkal a költségvetést részleteiben is jóvá hagyta a közgyűlési többség.

Az elnök izgatott. A tegnapi városi közgyűlés vége fele sajnálatos incidenst idézett elő a mi pártatlanságáról ismeretes főispánunk amiatt érzett haragja, mert az ellenük részéről tolyamathba tett nagyszabású és mindvégig tárgyilagos, higgadt vitának megvolt az a semmiképen nem kicsinyelhető nagy eredménye, hogy ezentul a költségvetést kötele s lesz a tanács indokollással ellátni. Az ellenzéknek ezt a fényes erkölcsi győzelmét a környezete által nagyon is elkényeztetett főispán ur nem volt képes nyugodtan elviselni s izgatottságában egyik kiváló elvtársunknak minden személyi czélatosság nélkül tett hangos megjegyzését magára véve, az illető bizottsági tagot tanári minőségére czélzó megengedhetetlen kifakadással rendreutasította. A minden ok nélkül érzékenykedő főispánnak ez az igaztalan eljárása — amely természetesen nyomban erélyes visszautalásra talált — annál szembetűnőbb, mert nem egy példával bizonyíthatjuk, hogy olyan esetekben, mikor a többség részéről a mi pártunk valamely tagjával szemben való s ággal megfélekedzik egyik-másik primipilus az egymás iránt tartozó tiszteletéről, mi ugyan még soha sem tapasztaltuk az erkölcsi vezetés részrehajlatlan szigorát. Mi ezuttal nem akarunk a provokációnak engedni, de figyelmeztetjük a tisztelt többséget: legyen rá gondolja, hogy akkor, midőn a mi részünkről mindenki teljes merssékllettel arra törekszik, hogy a közügyeket higgadt bírálat- tal vigyük előbbre; a pártok közötti elvi ellentétek ne hurczoltassanak arra a tέρre, ahol aztán a jogos megtorlás a helyzetet odáig élesitené, a hol az a legfontosabb közérdekek rovására előbb-utóbb tarthatatlanná válhat.

H I R E K.

* **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomban a következő lelkeszek tartanak istentiszteletet: **Nagytemplomban** **Kovács Zsigmond** s. lelkesz, **Kistemplomban** **Biró János** s. lelkesz, **Kossuth-utcai templomban** **K. Tóth Kálmán**, **Ispóty-templomban** **Mitrovics Gyula**, a szegényházban **Hajdu Zsigmond** püsp. titkar.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órákor **Sárosy M.** aly segédlelkész prédikál.

* **Iskolaszéki gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke f. hó 28-an délután ülést tartott a «Tanító Otthon» helyiségében. A szönyegen levő fontos tárgyak nem igen keltették fel a tagok érdeklődését, mert kevesen jelentek meg.

A gyűlés első tárgya az ipariskolánál Bredesében levő vallás-tanítói állás betöltése

volt. A pályázók közül megválasztották **Lad** a Sándort, de jövőre nézve elfogadták iskolaszéki elnök azon előterjesztést, hogy ugy az ismételt iskolai, mint a vallás tanítói állások betöltésénél a méltanyosság evét juttatják érvényre, mert sem a tanítók egészségének, sem pedig a tanítás ügynek nem válik előnyére az, ha a tanító mellékfoglalkozásokkal minden erejét leköti. **David Sándor** ugyan a jövőben szerzendő állásokra kéri ezt kiterjeszteni, de indítványát nem fogadták el.

Mitrovics Gyula elnök bejelentette, hogy az államvasuti gépgyár igazgatója megkereste az irant, hogy a telepen létesítendő ipariskolába vallás tanítót ajánljon. Ezt azonban az iskolaszék tudta nélkül nem teljesítette. A gyűlés megbizta **Mitrovics Gyula** elnököt, hogy a tanítók közt a pályázatot bírdesse meg s ajánlkozók közül egyet — saját belátásn s a méltanyosság szem előtt tartása szerint — nevezzen ki, eljárását utólagosan beterjesztvén.

Hosszabb vitát idézett elő a tanítótestületi elnök választás. A testület ugyanis 3 jelöltjét beterjesztette azon megjegyzéssel, hogy egyik sem fogadta el a jelöltséget. — **Kiss Albert**, **Roncsik Lajos** a választás megsejtését kéri. **Sz. Szabó László** vissza kívánja tétetni az egész ügyet a tanítótestülethez. **David Sándor** azt ajánlja vagy válasszon a jelöltek közül az iskolaszék, vagy nevezzen ki egyet az ügyek vezetésére. — Epen tanító szájából roszul hangzottak e szavak! Végre is a választás megejtését mondta ki a közgyűlés s titkos szavazás utján **Káposztas Imrét** választották meg a jelen iskolai évre tanítótestületi elnökül.

Ezután **Mitrovics Gyula** isk. széki elnök terjesztette elő meg 1898-ban készített dolgozatát az «Iskolák fejlesztéséről». — Történelmi alapon, statisztikai adatokra támaszkodva, ismerette a ref. egyház tagügyét 1868-tól a jelenig. Kimutatta azokat a tévedéseket, melyek a mai tarthatatlan helyzetet előidézték. Éles logikával s meggyőző érvekkel szállt síkra a központi fiiskola oly módon való felállításá ellen, mint azt tervezik, mert ez esetben nem lesz az népiskola, nem telekezeti iskola, de különösen nem lesz a ref. egyház iskolája. Feltárta a kibontakozás módját is.

Javaslat szerint 17 új tanteremre lenne szükség, hogy a ma észlelhető túlszűfoltóság megszűnjék. Kijelöli a felállítandó iskolák helyét is. Nevezetesen a Timár- és Cser-utcai óvoda fele részén 2 tanterem, s 1 tanítói lak, a Pacsirta-utcai fiiskola telkén 1 új tanterem, a Kossuth-utcai leányiskola telkén 2 tanterem, **Rakóczy utczán** 3 új tanterem, s 1 tanítói lak, a **Csapókerben** 2 új tanterem lenne felállítandó, míg a **Csapó-utcai** leányiskola átalakítandó fiiskolává a **Borcsai** háznal el helyezett osztályok részére — 2 tanteremmel s a **Bethlen utcai** régi iskola szinten átalakítandó lenne.

A nagy gonddal s körültekintéssel készített munkálalat a gyűlés feszült figyelemmel hallgatta. Hozzászóltak: **Kiss Albert**, **Sz. Szabó László**, **Somogyi Pál**. végérvényes határozatot azonban nem hoztak. Mivel a tanító testület által beterjesztett memorandum is foglalkozik a kérdéssel s ennek statisztikai adatai újabb időről valók. Ha majd ezt is le tárgyalják, a kettő összeegyeztése után állapítják meg azokat az irányelveket, melyek az iskola fejlesztő bizottságának alapul szolgálnának a további munkánál.

* **Öngyilkos kapus.** A kollegium daliás portása **Fekete Miklós** tegnap reggel szíven lötte magát s azonnal meghalt. A szerencétlen ember pontos, kötelességtudó embere volt a főiskolának, Nem is volt eileue panasz soha. Az utóbbi időkben azonban éjjelenként különös passziója volt. Ha egy kicsit ivott, akkor lövöldözni kezdett a kollegium udvarán. Feleltes hatósága több ízben figyelmeztette ezért. Tegnapelőt éjjel mulatott. Beborozva ment haza s ugy egy óra körül ismét lövöldözni kezdett. Reggel mikor felébredt s a mámor

kialudta, eszébe jutott, hogy ismét megfeledezett magáról. Ezt annyira szívére vette a szerencsétlen, hogy meglötte magát. Ma délután temetik a kórházból. Csiky Lajos főiskolai lelkész fog koporsója felett imádkozni.

* **A perza sah és a debreczeni horvátországi különlegességek.** A m. kir. kereskedelmi minisztérium igazgatósága főszoletotta Mendelovics Lajos helybeli kereskedőnek, ki a téren allandó összeköttetésben van vele és házi iparunk depr. és horvátországi különlegességeit kultiválja és különb. ambíciójából készített el, terjeszti, hogy nagyobb, szebb és értékesebb tárgyakat küldjön fel, mely kívánásának azonnal eleget is tett.

Miután azonban a sah látogatása a városi iparcsarnokban elmaradt, a kereskedelmi minisztérium igazgatóságától az árukat a Hungária szállóba vitték föl, melyeket mind megvásárolt. Ezek között voltak a debreczeni és horvátországi különlegességek is. Szívvel örvendünk, hogy ezen ambíciózus kereskedőnk Mendelovics Lajos minden alkalmat megragad, hogy házi iparunkat a lehető legelterjedtebb vidéken terjesztesse és ez által fölviragoztassa.

* **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni evang. egyház presbyteriuma hétfőn délután gyűlést tart, melyre az elnökség a következő meghívót küldte szét:

A debreczeni evang. egyház 1900. évi október 1-én hétfőn délután 3 órakor az egyháztanácsstermben Presbyteri gyűlést tart. Debreczen, 1900. szept. 27.

Kiss Áron, Simonffy Imre, püspök, lelkészelnök, kir. tanácsos, főgondnok.

Targysorozat:

1. Jelentés a f. évi szept. hó 2. és 6-ik napján tartott presbyteri gyűlések jegyzőkönyveinek szept. hó 4. és 9. napjain történt hitelesítéséről.

2. Szatmári Mihály új presbyter felkötése.

3. Megüresedett bizottsági tagok helyek betöltése: a gazdaságban 1, az ösztöndíj osztó bizottságban 2, orgona-építettő bizottságban, számonkérő bizottságban, Szikszay-Gál alapítványi bizottságban egy-egy hely.

4. Hódvölgyi lelkész jelentése Barta Dániel egyházi haláláról; helyének betöltése iránti intézkedés.

5. Ugyannak jelentése a tisztogatási díjakra vonatkozó nyugtatónyok újra nyomtatása tárgyában.

6. Kiss Áron püspök és lelkész ur átirata az iránt, hogy segédlelkésze Szabó Bertalan lett.

7. Sz. Szabó László h. főgondnok jelentése a f. évi 995. P. sz. végzés folytán az adóhátralékok vegrejtés ujan beszédese tárgyában.

8. Tóth Árpád ének- és zenetanár válasza az ének- és zenetanári állás elfogadása tárgyában.

9. Esperes ur f. évi 774. sz. a kelt levele Papp Ignác tanító vallástani vizsgálatáról kiállított — igazolvány megküldése tárgyában.

10. Davidházi János esperes ur f. évi 767. sz. levele, melynek kapcsán a nt. egyházmegyének a számadása nézve f. évi 75. sz. a kelt határozata megküldött.

11. Davidházi János esperes ur f. évi 900. sz. levele, melynek kapcsán a nt. egyházmegyének egyházunk közalapi számadására vonatkozólag ez évi 116. sz. a kelt határozata megküldött.

12. Szinay Gyula gazd. elnök jelentése a presbyteri választás a vonatkozó további teendőkről tárgyában.

13. Az iskolaszék f. évi 1087. sz. végzése ideiglenes tanítók alkalmazása tárgyában.

14. Az iskolaszék f. évi 1083, 1084, 1085. számok alatti végzése a Bethlen-u. régi iskola tantermének, a Barcsai haznál az eddigi három és egy új tantermének, a Kossuth-u. iskolával a régebben tantermnek használt helyiségek tantermül átengedése iránti intézkedés és három új ideiglenes tanító alkalmazása tárgyában.

15. Az iskolaszék f. évi 1088. sz. végzése ismétlő iskolai tanítók alkalmazása tárgyában.

16. Az iskolaszék f. évi 1089. sz. végzése ipariskolai vallásitanítók alkalmazása tárgyában.

17. Az iskolaszék f. évi 1091. sz. végzése a másfélezetek iskoláiba járó ev. ref. vallású növendékek vallástani oktatása tárgyában.

18. Az iskolaszék f. évi 1090. sz. végzése a »jótékony négyzet« által fentartott elemi iskolai növendékek vallásos oktatása tárgyában.

19. Gallné Tóth Irma tanítónő kérvénye hogy a négyszáz korona költségszöveget három havonként 50 koronával törlesztése.

20. A pénztári hivatal jelentése néh. özv. Keresztesi Mihályne hagyományának bevétele tárgyában.

21. Papp Lajosnak a helybeli tavbeszélő vezetőjének kérvénye a tavbeszélő díjak fizetése tárgyában.

22. Kovács József ügyvéd jelentése a f. évi 78a sz. végzés folytán az új osztású földön levő istálló biroi szakértői személynél folyó teendő intézkedés tárgyában Hidvéger Mihály hasznobérlő kérvénye istálló építtetése iránt.

23. Pongó Lajos presbyternek és tarsainak beadványa a f. évi 981. P. sz. határozat illetve a nagytemplomban ünnepnapokon 10 órakor istentisztelet tartása ejlen.

24. A gazd. bizottság f. évi 929. sz. végzése a gazd. gondnok 1899. évi számadásának megvizsgálása tárgyában.

25. A gazd. bizottság f. évi 682. sz. végzése a tisztviselők nyugdíj intézetére vonatkozó szabályzat tárgyában.

26. Az István-gözmalom támsula: 1899. évi zárszámadása.

27. A kisbirtokosok országos földhitel intézetének 1899. évről adott jelentése.

28. Az énekvezérek jelentése a nagy- és kistemplomi orgonák állapotáról.

* **Tüntető gyűlés a kollégiumban.** —

A debreczeni kollégium újusaga ma délután 5 órakor az akadémiái VI-ik szamu tanteremben gyűlést tart. A gyűlés tárgya mint már jelentettük tiltakozás lesz a budapesti egyetemi körben uralkodó reakcionárius céppárti szellem ellen, mely megmetelyezte már a budapesti ifjuságot, s könnyen kiszivároghat a vidéki ifjusági körök életébe is. A gyűlésre lejöttek Budapestről B r a z o v a y Kálmán a budapesti »Egyetemi Lapok« szerkesztője, és K ö p ö s d y Dezső, a nemzeti parti (vulgó néppárti) ifjak tavalyi vezere. A gyűlés, melyen C s i g h y Andor főiskolai szenior fog elnökölni — zajosnak ígérkezik. A debreczeni ifjak közül főfogok szóllalni a gyűlésen az Egyetemi kör ellen Kuo Béla, Kemény Emil, Sipos Béla, stb.

* **A Kossuth lelencházalap.** A városi közgyűlésen dr. Bakonyi Samu bizottsági tag az alapok tárgyalásánál azon indítványt tette, hogy a külön a apítványként kezelt s ma már mintegy 3 ezer koronára növekedett Kossuth lelencház alap adassék át a városunkban társadalmi uton léteztendő és Debreczen sz. kir. város védnöksége alá helyezett lelencház és gyermekvédő egyesületnek. Komlósy Arthur főjegyző helyesli az indítványt, de ő úgy emlékszik, hogy 1893-ban — midőn a nagyerdei népünnepély jövedelméből ez alapot létesítették, valami alapító oklevelet is szerkesztettek s úgy adták át a nemes város kezeltésébe. Oly módon hozna tehát határozatot a közgyűlés, hogy bizassék meg a tanács ezen alapító oklevél rendelkezéseinek felderítésével s ez alapon javaslattétel. A közgyűlés így határozott s a javaslatot 1901. január havi közgyűlésre várja be.

* **A kórházak száműzöttel.** Időként megjelennek a belügyminiszeri döntvények, a melyek számos czégeres betegkezelő emlékeztetnek meg. Ezek a kórházak parazitái, akik hátróljétre, hónapról hónadra vendégei hol egyik, hol másik kórháznak és akik ily beteg állományban oldják meg a kérdést, miként lehet egy életerős munkaképes embernek dologtalanul megélni, csémbben, a kórházak

szürke falai között. Ezekre szól a belügyminiszer leirata. Nemes társaságra rug azok száma, akiket a belügyminiszer legutóbbi írással kitiltott az ország összes kórházából. A társaság, mely előtt most bezárulnak a kórházak kapui, a következő tagokból áll: Orcaak Barna, Kozics Mari, Kaudár Mari, Chudy Tere, Bolykai Andras, Frank József, Kopilovits Mátyas, Adamek Erzsé, Ramberger Gyula, Tinkár János, Mosler Rezső, Cséh Sandorné, Seban Lajos, Weisz Mihály és Meskovits Istvan. Ezekről szól a belügyminiszer aképpen, hogy csak súlyos betegen vehetők fel kórházakba, egyébként pedig illetőségi helyükre tolnoczolandók.

* **A »Dongó« legújabb száma** rendkívüli érdekes és változatos tartalommal jelent meg. A derék élelappal telve van jobbnál jobb élelcczel apróságokkal. Dícséretére válik ügyes összeállítás Székely Imrének a szerkesztének Egyszám ára 6 kr.

* **Jövöhéti bünygyi főtárgyalások** az alább írottak lesznek u. m. 1900-ik év október hó 1-én hétfőn ifj. Mikó Gabor ellen, erőszakos nemi közösülés büntette, Tóth Imre ellen magánokirathamisítás büntette, Oláh Lajos ellen magánokirathamisítás büntette, Refulovics Róza ellen lopás büntette, október 3-án szerdán Palfi János ellen lopás büntette, Létai Imre ellen személyes szabadság megsértése, Lusztig Gyula s társa ellen csalárd bukás büntette. Október hó 4-én csütörtökön, Tóth Mihály ellen, személyes szabadság megsértés, Burai János s társa ellen, magánokirathamisítás büntette. Október hó 5-én pénteken, Pusztai Gaborné ellen, gondatlanság által okozott emberölés vétsége. Weisz Bertalanné ellen, hatóság elleni erőszak büntette. Grósz Sándor s társa ellen, párviadal vétsége. Ugyan azon napon még ítelet hirdetések.

* **Akárhol kiállítani** és mindenhol aranyérmet kapni olyan kiállítás, mely a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Ezt a rekordot érte el a »Kosmin szájviz«. Megemlékező különösen, hogy Páris, Brüsszel és Londonban a Kosmin feltalálása által a száj és fogápolás tere elért nagy sikereknek illetett meg az arany érem. Tényleg a »Kosmin« kitűnő hatású a fogakra és frissítő ize tökéletest nyújt.

Fájdalmas foghuzás!

Azon egyenek, kik úgy hiszik, hogy a fogak a olása felesleges, menthetetlenül ki vannak szolgáltatva a fogorvos vasának.

A kínzó fogfájdalmakat megtakaríthatja magának az, ki nsponta Kosmin szájvizet használ, mert a Kosmin, mint legújabban is igen előkelő szakferfiak kimutatták, a fogakat edzi, megóvja a felbomlástól és a foghuzást erősíti.

A Kosmin üvege 2 kor., sok időre elég, mindennél kapható.

* **Női festészeti rajztanfolyam Debreczenben.** Az állami főreáliskolában Palfi József reáliskolai tanár vezetése alatt a már évek óta fennálló női festészeti rajztanfolyam ez idén is megnyílik október hóban. Falhívjuk e tanfolyamra azon művelők figyelmét, kik magukat a festés és rajz bármely ágába tovább kepezni óhájják. Jelentkezni lehet Palfi József reáliskolai tanárnál akár a reáliskolában (Hatvan utca), akár a tanár lakásban (Burgondia u. 4.) a hol a tandíj, valamint a tanfolyamot érdeklő egyéb dolgok megtudhatók.

* **A perza sah Budapestén.** Mint jó hírvő urunknak a perzsák szeszese italokat nem isznak s így az udvari ebédén a perza sah és kísérete csak »Kristály« Szent Lukács fürdői ásványvizet ittak. Ez azonban igen jól ízlett nekik és a díszes Hungaria szállóban, a hol budapesti tartózkodásuk alatt laktak, sem kívántak más vizet mint a melyet az udvari ebédén megismertek. A Hungaria szálloda igazgatóját Burger urat, Eminé Sultane Sadra zam nagyvezir megbízta, hogy a Szt. Lukács-fürdő kútvállalatnál egy nagyobb küldemény Kristály ásványvizet megrendeljen.

* Tisztelettel kívánom értesíteni a czimbalom tanulókat, hogy ez időben is elfogadok **czimbalom tanulókat kezdettől művészi fokig**, tetszés szerint ugyisint a leg-alaposabb **czimbalom hangolásokat** elfogadom. Lakásom: **Széchenyi-utca 8-ik szám**. Értekezhetni déli 12 óra után mindennap. Teljes tisztelettel **Vad István**.

* **A prágai házikenőcs** orvosilag kipróbált, mélyen ajánlott szer, mely gyuladatos sebekenél és daganatoknál mint fájdalomcsillapító antiseptikus, gyulladásellenes, hűítő, lez, gyógyítólag a legjobb eredménnyel alkalmazható, mert is már mindenütt mint kitűnő báziszert tartják. Ezt Fagner B. gyógyszer-tár Prágában készíti és az itteni gyógyszer-tárakban is kapható. (Lásd a hirdetésst.)

Színház.

Az intendatura kisértete. A tegnapi városi közgyűlésen a színházi rovatnál Dr. F e j é r Ferencz egy indítvánnyal lézett elő, a mely ugyancsak meglepte a megel nem szallingózott városatyákat. Egy fazós, kegyes témát vetett fel, fazósát különösen azon egy né h á n y a k r a, kik nem viselik szívükön az állandó szinkör felállításának kérdését, az i n t e n d a t u r a felállítását kívánja behozni dr F e j é r Ferencz a végből, hogy ez által az évi 3200 korona színházi kiadás is megtakaríttassék. A közgyűlés azonban a ig tárgyalta az érdekes inettványt. — Alig tárgyalta, mert már ebben nagyon ki volt merítve — no meg naáron is hirtelen csapott le az az atkozott intendatura kérdés, — es vita nélkül átadták az a tanácsot, hogy a jövő évi városi közgyűlésre adja be idevonatkozó jelentését.

Színházi hírek. Alig érkezett meg a színház-ulat a tegnapi nap folyamán, egyben munkához is látott. Már d. u. 3 órakor diszlepróbat tartott a megnyitó előadás diszlepróbat, míg este 6 órakor már a Negyedik László emléképróbatja is megtartatott.

Ma már a főpróba s a két újdonságainak a próbái folynak.

Mint előre látható volt, az első előadások iránt igen nagy az érdeklődés.

Színházi műsor.

Holnap, vasárnap szept. hó 30-án két előadás: d. u. 3 órakor felhelyarokkal: A próbához asság. Enekes bohózat 3 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, rendes helyarokkal, bérletszűnetben: Kurucz fufang. 100 ranyinyal jutalmazott eredeti színmű dalokkal es tanceal 3 felvonásban.

Hétfőn okt. 1-én, bérlet 1. »A« — A görög rabszolga. Operette. 3 felvonásban.

Kedden okt. 2-án, bérlet 2. szám »B« Közönyt közönnnyel. Vigjáték 5 felvonásban.

Szerdan, okt. 3-án, bérlet 3. szám »C« A koldusdiák. Nagy operette 3 felvonásban.

Csütörtökön, okt. 4-én, bérlet 4. szám »A« — újdonságul először: Nvtelen levelek. Bohózat 3 felvonásban.

Pénteken, okt. 5-én bérlet 5. szám »B« A kis szökevény. Operette 3 felvonásban.

Szombaton, okt. 6-án, bérlet 6. szám »C« — az aradi vértanúk halálának gysznapján: 1848. (Hadak utja). Történeli színmű dalokkal: 9 képben.

Vasárnap, okt. 7-én, két előadás: délután 3 órakor felhelyarokkal: A szökött katoná. Eredeti népszínmű 3 szakaszban.

Este 7 és fél órakor, bérletszűnetben újdonságul először: A csillag fia (Bar-Kocsi) Enekes legenda 5 képben.

Nyilt-tér.

Selymet csak első osztályú

gyártmányt tessék venni méter vagy vegyszámra a legolcsóbb nagybani arakban.

Maganféléknek postadíj es vámmentes szétküldés. Rendkívül nagy választék a legújabb mintákból, fehér, fekete vagy színes fajokban. Ezeroyi elismerő levelek. Minták bérmentve. Sveiczbá kétszeres levélbélyeg szokásos.

Union selyemszövőgyár
Adolf Grieder & Cie Zürich (Schveic.)
kir. udv. szállítók.

IRODALOM.

A tűz Egy re. ény került ily cím alatt a magyar könyvpiacra, a melyért csaknem párbajt kellett volna a szerzőjének. Az eset nem volt mindennapi s a világ összes lapjai ellenen foglalkoztak vele; a párisi Figaro pedig vezércikket szentelt neki. A szerző, a ki ily módon maga is csaknem regénybőssé et: Gabriele d'Annunzio, a nagy olasz író, költő és dramairó, Duse Eleonorának, a világhírű tragikának beasó, jó barátja. És mivel hogy a Tűz cselekménye éppen szakaszított olyan tragikának és költőnek tüzes szerelmi viszonya körül fordul meg, mint a milyen Duse d'Annunzio, az egész világ voltake pen nagy, heves önvallomást es leleplezést látott a minden ízében rendkívüli regényben. Mindenki elismerte, hogy ez a könyv mestermű, de sokan szemere lobbantottak a szerzőnek, hogy vallomásaiban ily messzire meg sem lett volna szabad mennie. Ezek köze tartozott Marcel Prevost, a nálunk is jól ismert francia regényíró, a ki Duse Eleonora érdekében szállott sikkra es élesen megtámadta d'Annunziot. E támadás s a rákövetkező ríposzt majdtem párbajba vitte a két világszerie ismert író. Mar ez is elég volt arra, hogy a Tűzest siettek a legtöbb európai nyelvre lefordítani, nagy irodalmi sikert azonban főképpen lebilincselő érdekeségének köszöni. Egy nagy művész és egy nagy költő szerelmi regénye ez, színtere Velencenk búvájos panorámaja, a melynek leírása c-odasan szép. A regény mellekalakjai Margherita olasz királyné, Wagner Rikhard, Liszt Ferencz es az olasz irodalmi világ több kitűnősége. Egészen új világot mutat be a szerző ily mesteri előadásban, hogy ez az egy mű is elégséges volt világhíre megalapítására. A szenzációs könyv most magyar fordításban is megjelent: Szilágyi Bela kiadásában, aki nagy gonddal fordította le es felette izléses, elegáns formában adta ki. A gazdag, színes borítékba fűzött kötet ára 3 korona, vagy diszes stílszerű kötésben 5 korona s kapható minden hazai es pályaudvari könyvkereskedésben. Könyvpiacunk e legfrissebb újdonságai méltán számot tarthat az egész magyar olvasóközönség legnagyobb érdeklődésére.

Szerkesztői üzenetek.

M. J. »Találkozás« cz. kis költeménye igen hangulatos. Álkalmilag sort kerítünk rá. De talán kaphatnánk ebből a forrásból olyat is, a mi inkább nekünk való volna.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Pénztárosnő felvetetik **Kontsek Géza** fűszerüzletébe írásbeli ajánlatok okt. 4-ig személyesen adandók at.

Ház a Kossuth utcában családviszonyok folytán jutányosan eladó, esetleg berbeadó. — Értekezhetni Kossuth-u. 31. Szvato.

Templomülés a debreczeni Deák-Ferencz-utcai izr. templomban közpoháj 3-ik pad, I. sz. sarok ülés örök aron eladó. — Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Férfi ruhák tisztítását és javítását 1 frt 20 kr. éfi fejbb úgy férfiruhák átalakítását a lezolosóba árak m lelt eszközönek **Hubay és Pál** férbszabók es férfi ruha tisztítók. Szt.-Anna-u. 3.

Eladó ház. Kossuth-u. 42. sz. új emeletes ház jutányosan eladó, esetleg kisebb ház vagy földbirtokkal cserélhető.

Ócska vasat, ócska vaskályhákat legmagasabb árban vesz Klein Jakab Piac-u. 26. a nagytrafik udvarban.

Haszonbérlet. Mike-Percs határában 120 hold (1200 □ öi) tagbirtok épületekkel 1901. év Augusztustól több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni Varga-u. 7. sz. a háztulajdonosnénál. (48.)

Christoph Lack

A LEGTÖBB MAZALÓANYAG A PALLÓKRA

Eredeti üvegekben á 80 kr. és 1 frt 20 kr.

Valódi csak üvegekben ezen fekete yomat masolattal

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtattassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajnak sajátja, elterülitik. Emelett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgygyal feltürülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különöztetni:

színezett szobapalló-fénymáz

sárgásbarnát es mahaomibarnát, mely akár csak az olajfesték földi be a palló s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra es parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketes olajfestékekkel bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennélfogva nem fedi el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyzetméter (két középnyagású szobára való) 5 frt. 90 kr. vagy 9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolóok es prospektusok ingyen es bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz.

a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója es egyedüli gyártója.

Debreczenben: **FÉLEGYHÁZI JÁNOS** es **GALOPFSZKY LAJOS** Naggyáradon: **W. WEISZ BERNÁT**

Kufeké-féle gyermeklisztje

Magyarország, Auszria, Németország, saj. legelső hozzáértői ajánlak legjobb es legolcsóbb táplálkozás egészséges es belbeteg gyermekeknek kapható minden gyógyszer-tárban, drogueriában es a gyárnál R. KUFÉKE. WIEN, VI/2

Hirdetmény.

Ujfalussy Endre mártonfalvai [Szabolcsmegye, vasuti állomás Vamos-Pércs] birtokán nagyobb mennyiségű **anya széna, sarju széna, továbbá zab, árpa és rozs-szalma**, mintegy 150—200 holdról leszedendő **csutka eladó** és mintegy 350—400 hold területű **ő-zsi tarló és kaszálló legelő kiadó.**

Ugyanott mintegy 60 hold fajsziólóról szűr telendő **must**, illetve **bor eladó.**

Értekezhetni **Dr. Popper Mór** ügyvéd, zangondnokkal Debreczenben (Piacutca 45.)

Schneider-Zéle Páfrány-tokocskák, (Galandószelhardt.)
Millió embernek ezer visszaadta teljes egészségét!
Kik galandfőregben és gyomorhajban szenvednek.

Védjegy. Pántlikagilisztá fejestől,
a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtják. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagilisztá féreg nincs is jelen. Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 forint postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beküldésével. **A pántlikagilisztá tünetei a következők:** Az arcz halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztelenség, élvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornal, egy gombolyag felszálása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test megtágadása, gyomorsav, gyomorfő, gyakori felbűfőzés, hángörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szívdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajtatása.

Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, **Resicán, Főutca 49.** (Délmagyarország.)

Meghívás

A Debreczeni Termény és Áruraktár Részvény-Társaság
1900. szeptember hó 30-án, d. e. 10 órakor

A VÁROSHÁZA NAGYTANÁCSTERMÉBEN tartandó **évi rendes közgyűlésére.**

TÁRGYAK:

1. Az iga gátóság és felügyelő bizottság évi jelentése
  2. Határozat-hozatal a lefolyt 1899—1900. évi üzleti év zárszámadása és a felmentvény megadása tárgyában.
  3. Határozat-hozatal a nyereség felosztása és az osztalék megállapítása tárgyában.
  4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utján való betöltése.
  5. Felügyelő bizottsági 3 rendes és egy póttag választása.
- Debreczen, 1900. augusztus 1-én.

Az igazgatóság.

JEGYZET. A közgyűlésen résztvevni szándékozó részvényes köteles részvényeit a közgyűlés előtt legalább 1 nappal a társaság pénztáránál, a debreczeni első takarékpénztárnál, vagy a debreczeni ipar és keresk. banknál — térítvény és igazoló jegy kiszolgáltatása ellenében — letenni. A zárszámadások 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság hivatalos helyiségében a részvényesek rendelkezésére állanak.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók, folytonosan ható kétfős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályzóval.

A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőlő és gyümölcs zúzó és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek. Szőlő és gyümölcs őrlők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs vágó és hamozó gépek, leguabb szerkezetű szabad, önműködő Syphonia gyümölcs és szőlővessző permetező gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben.

MAYFARTH PH. és TÁRSA
cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.
BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntelve 400 arany, ezüst és bronz éremmel.
„Az országos gazdasági egylet” által a nagy arany éremmel kitüntetve. Szegeden 1899
Arjegyzékek ingyen és bérmentve.
Képviselek és viszontárusitók felvétetnek.

A „KRISTÁLY” Szt. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből fakadó, állandó összetételű, igen tisztá, calcium-és magnesium-hydrocarbonatoy ásványviznek minősítendő.

Kapható Debreczenben: Geréby Fülöp utódai, Csanak József, Kornhoffer József, Rickl József, Zelmos, Czeglédi Józsefné, Szabó Zsigmond, Kontsek Géza, Hirsch Ferencz, Felegyházi János, Göcsey István, Tóth Kálmán, Róth Antal, Mayer József, Lidenfrost G., Békés Emil, Bán László, Varay János és Varay József jól felszerelt fűszer, csemege és ásványviz kereskedésében.

Serravallo-China bor

vassal,
orvosi kitűnőségek által, mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Kraft-Ebing tanár, udv. tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Moseg-Moorhof tanár, Dr. Nüsse tanár udv. tan., Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlatik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)
Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Nápoly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitűnő, újra élesztő szer, kiváló ize miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vették. **Üvegekben 1/2 liter a frt 1.20, 1 liter a frt 2.20** árusítatik minden gyógyszerertárban.

Serravallo gyógyszerertár Triesztben, gyógyszeráru nagybani szétküldési ház.
Alapítottott 1848. Alapítottott 1848.

Kizárólag hazai gyártmány!

A magyar fém- és lámpaáru gyár

részvénytársaság gyári raktára.

DEBRECZEN

PIACZ-UTCZA és SIMOMFFY-UTCZA SAROK.

Gyár: Budapest—Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Légszesz esillárok, asztali és függő lámpákat
valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra

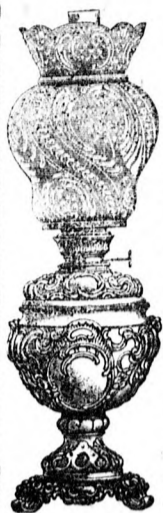
BRONZE DISZTÁRGYAKAT,
állványok, íróasztali berendezések, gyergyatartókat stb.

a legmérsékeltőbb gyári árak mellett.
Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum

„KIRÁLY OLAJ”
mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanthatatlan.
Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.

Kizárólag hazai gyártmány!

Kizárólag hazai gyártmány!

Kizárólag hazai gyártmány!

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes
fagymentes kutszivattyúk 60 koronától kezdve
díjtalan felállítással, — egyéb építkezési
vastárgyak házhoz szállítással gyári áron
kaphatók.

A szüreti időnyre pedig
minden külföldinél jobb és olcsóbb
szintén aranyéremmel díjazott, saját
gyártmányu

Borsajtókészítőüzemek
lesznek raktáron a

Debreczeni Vasöntöde
és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely min-
dennemű gazdasági, ipari és háztartási
gépek javítását is legutányosabban végzi.

STEIER LODEN Öltönyök, Képenyek, Haveloknak, Sportöltönyök, Tűsöltőknek, Egyenruháknek

Legujabb és legjobb anyag

gyapjuszövet

uri öltönyöknek.

Télikabát szövetek legnagyobb raktára.

Fekete és kék **kamugarn.**
Cheviot 3 koronától feljebb.

Minták költségmentesen.

Posta-
osztály **Kasner és Öhler, Graz.**

**Gyors és biztos segély gyomor-
betegségek és azok utóbjáiban!**

A legjobbnak bizonyult **HÁZISZER**, mely az emésztést szabályozza, a rendszeres vérkeringést eredményezi, a megromlott és hibás véralakulást eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és pl. étvágytalanságot, savanyu felbőgést, hányási ingert, gyomor és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, vértolulást, hámorhoi-dákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógysz.-től PRÁGÁBAN 203—III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti, egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön bevált **házi-szer**.
1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

**Kiváló fájdalomcsillapító, anti-
septikus, gyógyító és a hegedést
elősegítő szer.**

Minden gyulladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyulladásánál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelek, pokolvar és genyedésnél, továbbá körömgényedés és ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknel, daganatoknál, mirigydagana-toknál, holttetem képződéseknél stb. 50 év óta bevált.

Figyelmeztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai **Fragner B.** gyógyszerárúházból és figyeljen arra, hogy a **Dr. Rosa balzsam** csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai **házi-szer** csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletű védjegy.

A ki egy utánczást talál és nekem bejelenti, jutalmat kap!
Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állanak.

Raktárak Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárúháza, **EGGER A.** gyógyszerárúháza.
Debreczenben kaphatók: **Dr. Rotschnek V. Emil**, **Tóth Béla** és **Mihalovits J.** gyógyszerészekenél.

Főraktár **FRAGNER B.** ca. és kir. udvari szállítónál, a fekete sas gyógy-szerárúháza Prágában a Spornert-utca sarkán 203. sz.

Senzációs ujdonság!

Petroleum-izzó-égő
PITTNER.

Előnyei: Minden 4 Amtes petro-leum tartályra alkalmazható. Átmé-rője felcsavarható. Kezelése és szer-kezete igen egyszerű. Kifogástalan **korom, szag és veszélymentes** égés, vakító, fehér fény kb. 80 gyer-tya lángig. Egy liter közönséges pet-roleum 15—16 óráig elegendő, tehát a legnagyobb megtakarítás óriási hatás mellett. Pros-pectus ingyen és bérmentve.

Lenner Alfred, Bécs

VII. Schottenfeldgasse Nr. 56.

Ingatlan eladás.

Néh. Dobray István és neje ha-gyatéka-hoz tartozó, Debreczenben Csapó-utca elején fekvő 5-ik sorszámú ház, mely 2800—3000 korona évi jövedel-met hoz, —

továbbá ennek ondódi és ujosztásu szántóföldei szabad kézből eladók.

A venni szándékozók legyenek szi-vesek vételi ajánlataikat **Dr. Nagy Lajos** ügyvéd végrendeleti végrehajló-nál (Egyháztér, 15. sz. a.) f. é. okt. 15-ik napjáig írásban beadni.